

2019-06-19

Till Vård – och Omsorgsnämnden

Ekonomi i balans 2019

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar

1. Att införa övertidsstopp för arbetad tid utöver ordinarie arbetstid per dag.
2. Att behov av ersättare/vikarie skall prövas vid samtliga vakanser.
3. Att införa inköpsstopp för inköp som inte är absolut nödvändiga.
4. Att ge förvaltningen och ekonomiavdelningen mandat att införa fast budget inom hemtjänsten.
5. Att ge förvaltningen i uppdrag att upphandla konsultstöd för att effektivisera arbetet med myndighetsutövning samt kopplingen till verkställighet.
6. Att ge förvaltningen i uppdrag att till extrainsatt nämnd i augusti ta fram en handlingsplan som sträcker sig över tre år (2019 - 2021).
7. Att hos kommunstyrelsen äska 6,18 mkr från kommunens prognostiserade överskott för skatteintäkter och utjämning 2019.
8. Att uppmärksamma kommunstyrelsen på den rekommendation som vård- och omsorgsnämnden beslutade i april avseende förstadagsintyg vid upprepad kort-tidssjukfrånvaro.

Beskrivning av ärendet

I den ekonomiska månadsrapporten efter februari prognostiserade Vård- och omsorgsnämnden ett underskott om 10 428 mkr. När den ekonomiska rapporten visar på ett prognostiserat underskott mot budgeten ska förvaltningschefen för nämnden presentera förslag till åtgärder. Dessa ska vara så utformade att nämnden, om möjligt, senast till utgången av innevarande budgetår når en överensstämmelse med budgeten.

Utifrån ovanstående tog vård- och omsorgsförvaltningen fram en redovisning av prövade omprioriteringar, besparingar, standardsänkningar och ökade intäkter. Utifrån redovisningen förslog Vård- och omsorgsnämnden kommunfullmäktige att besluta om motsvarande 600 tkr i ökade intäkter. Vård- och omsorgsnämnden fattade också beslut om 100 tkr i minskade kostnader. Vård- och omsorgsnämnden gav även förvaltningen ett antal utredningsuppdrag. Sedan tidigare har förvaltningen haft uppdrag att göra en översyn av köpt vård, vilket uppskattats till motsvarande 1 mkr i minskade kostnader.

I delårsredovisning 1 2019 prognostiserades ett underskott på 15 mkr. Bakgrunden till den försämrade prognosen var dels fortsatt höga kostnader inom nämndens verksamhetsområden och dels en mer kvalitetssäkrad prognos. I samband med delårsredovisningen gjorde förvaltningen bedömningen att det finns anledning att återigen pröva och ta ställning till olika åtgärder som finns med i tidigare framtagna förslag i ”Ekonomi i balans 2019, redovisning av prövade omprioriteringar, besparingar, standardsänkningar och ökade intäkter”.

Efter delårsredovisningen har förvaltningen arbetat vidare för att kvalitetssäkra prognosarbetet ytterligare. Efter maj månad prognostiseras ett underskott motsvarande ca 20,3 mkr. Som tidigare förklaras detta med ökade behov i verksamheten, höga sjuktal i kombination med kostnader för vikarier och mertid samt höga kostnader för vårdköp/externa placeringar. Jämfört med samma tid förra året har personalkostnaderna ökat med 3,1 mkr, där merparten avser löneökningar som kompenseras i budget. En annan förklaring till ökade personalkostnader är beslutet att höja personaltätheten i särskilt boende från 0,56 till 0,58, vilket på årsbasis blir ca 1,6 mkr. Det som tillkommit sedan april (delår 1) är att det i det förstärkta prognosarbetet inventerats ökade behov och därmed kostnader i ett par ärenden inom personlig assistans samt inom boendestödet.

Följande förslag och beslut har tidigare varit uppe i nämnden för behandling:

Åtgärd	2019 tkr	Helår tkr	Beslut VON helårseffekt
Seniorcaféer	175	350	
Anhörigamordnare ÄO/OF	100	200	
Minskad personaltäthet särskilt boende ÄO	1945	3890	
Sjuksköterskor	700	1400	100
Avgift matdistribution	150	300	300
Höjning maxtaxa	150	300	300
Inköpsstopp	500		
Översyn ledning, handläggning, resurspool mm	1000	2000	
Översyn köpt vård OF	1000	1000	1000
Minskade ohälsotal	500	1000	
Totalt	6220	10440	1700

Efter diskussioner mellan förvaltningschef och ordförande för vård- och omsorgsnämnden görs vidare bedömningen att följande är rimligt att besluta omgående:

- Vid samtliga vakanser skall verksamheten först pröva behov av ersättare. Detta sker redan idag enligt rutin, men bedöms som viktig att trycka på från politiskt håll.
- Övertidsstopp för arbetad tid utöver ordinarie arbetstid per dag. Bedöms som en rimlig åtgärd och gäller tid som arbetas i direkt anslutning till ordinarie pass, exempelvis är det inte tillåtet att arbeta till kl 16:15, om arbetspasset slutar kl 16:00 utan att detta är godkänt av närmaste chef.
- Införa fast budget inom hemtjänsten. Resursfördelningen är i dagsläget endast en omförelse av medel utan förankring i verkligheten och därför föreslås att modellen retroaktivt pausas under 2019 och att fast budget tills vidare gäller. Det löser inte de ekonomiska problemen, men skapar en tydlighet som gör det lättare att följa upp ekonomin. När inkörningsperioden av insatsmätningen är klar och budgeten konstruerad för resursfördelning kan modellen med fördel återigen sätts, förhoppningsvis fr.o.m. 2020.

- Anlita konsult hjälp för översyn och effektivisering av myndighetsutövningen. Denna punkt finns med i tidigare framtagna handlingsplan och beslut från nämnden, men bedömningen är att det kan vara värt att extern konsult arbetar med frågan tillsammans med förvaltningen för att nå snabb och kvalitetssäker effekt utan att tappa fart i andra viktiga delar i verksamheten. Det har tidigare konstaterats att det inom hemtjänsten är låg närvarotid och låg andel utförd tid i förhållande till både beviljad tid och arbetad tid. Grundorsaken verkar vara att den beviljade tiden och omsorgstagarnas verkliga behov efter en tid inte matchar varandra och att det i sin tur försvårar utförarorganisationens planering och verkställande, vilket kan vara mycket kostnadsdrivande och dessutom frustrerande för personalen.
- Äska budgetmedel från prognostiserat överskott för skatteintäkter och utjämnings. Kommunens aktuella prognos för skatteintäkter och utjämnings 2019 redovisar för närvarande ett överskott mot budgeten, varav 6,18 mkr är hänförligt till ökade intäkter från LSS-utjämningsystemet. Det kan ur nämndens perspektiv anses rimligt att denna del i rådande ekonomiska situation tillförs nämndens budget för 2019, även om det innebär ett avsteg från rådande budgetprinciper.
- Att tillsätta en extrainsatt nämnd i augusti, till vilken förvaltningen får i uppdrag att ta fram en handlingsplan som sträcker sig över tre år. Bedömningen görs att det inte är genomförbart att vidta åtgärder som hämtar hem 20,3 mkr inom innevarande budgetår.

Nämndens beslut ska skickas till

Kommunstyrelsen

Martin Hansson
Förvaltningschef
Vård- och Omsorgsförvaltningen